

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнче Товариство, Імпорироване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОТИРОБІТНИЧЕ ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПАНСЬКИХ АГЕНТІВ.

УКРАЇНСЬКІ ПАНСЬКІ АГЕНТИ В РОСПУЦІ.

Успіх робітничих кандидатів в північному Вінніпегу під час місцевих, провінційальних і домінійальних виборів, особливо за останніх кілька років, та упадок впливу торговельно-промислових агентів і виборчих гнєв капіталістичних партій поставив останніх в розпучиве положення.

Пань-як даром не хотять платити своїм наймитам і вимагають від них, щоб вони краще й спритніше обманювали робітників, щоб відбивали від робітничих кандидатів для панських ті голоси, за які їм платять. І що вже вони не робили, яких подили штурк та брехень проти робітничих кандидатів не вживали, а все це йшло на дармо, бо українські робітники пізналися на брехні й обманстві і дивляться на панських нагачів з презирством.

ПРОТИ УКР. РОБ. КОМУНІСТИЧНОГО КАНДИДАТА.

Одним із їхніх "аргументів" проти робітничих кандидатів в минулому було те, що цей або той робітничий кандидат Жид, або Англієць. "Чому — казали вони — ті робітничі організації не ставлять України кандидатом? Не рахують за нами. Коли-б так ставили Україну, то ми всі похипали-б його". Отакі сивали, а в той сам час закликали голосувати на буржуазних кандидатів, не вважаючи на те, що вони теж не Українці, тільки Англієць або Жиди.

Але прийшов час, що поставлено робітничого кандидата України. Що-ж роблять тоді панські агенти? Пішли, шельми, на новий викрут. "Він — кажуть — комуніст і через те не Українець". Отже після їхнього крутарства можна Українцеві бути консерватом або лібералом і не втрачати свого українства, але хто стане борцем за робітничі інтереси комуністом, той вже не рахується Українцем. І полетіли вони роєм з панськими пособниками на боротьбу проти українського робітничого комуністичного кандидата. На допомогу їм пішла вся українська протиробітничая преса. Пішли в рух-негідні способи боротьби, гідні брехні й наклепів.

А які були наслідки? Український робітничий комуністичний кандидат за кожним разом діставав більше голосів і минулого року бракувало менше чим дві сотки голосів до його вибору. Це було доказом, що українські робітники чим раз краще пізнавали українських панських агентів і плавали їм в вічі. Правда, що вони встигли ще збаламутити декого з мало-свідомих робітників і тим перешкодили виборам нашого кандидата, але це не більше переконало українське робітництво про шкідливість їхньої роботи.

НОВА ТАКТИКА ПАНСЬКИХ АГЕНТІВ.

Вислід останніх виборів перелякав українських панських агентів. Вони побачили, що свідомі українські робітники й робітничі північного Вінніпегу таки вирішили, разом з свідомими робітниками інших національностей, вибрати українського робітничого комуністичного кандидата на адвермана до міської ради. Щоб цьому перешкодити, вони рішилися в який-би то не було спосіб розбити українські голоси.

Самі вони, звичайно, ніколи не виступають отверто як панські буржуазні агенти, вороги робітничих інтересів. Вони скриваються за "українське всьцяну" і при тім послуговуються для виконання своїх плянів часом і невинними людьми. На цей раз панські агенти з табору патентованих патріотів вирішили поставити свого кандидата проти українського робітничого кандидата г. М. Поповича, якого номінувала Комуністична Партія Канади, виключно для того, щоб не допустити до його вибору, якщо це вдається, та адемонструвати перед панями капіталістами, що не всі українські робітники північного Вінніпегу протривають капіталістичному визиску і пануванню, що є це невідомі робітники, на яких ці панські агенти мають вплив.

Щоб обманути невідомих, вони кажуть, що ніби-то хотять показати панам, що не всі Українці комуністи. Але це тільки дурнівський підступ, на який жадного думаючого чоловіка не зловини. Не тільки пані, але всі тямучі люде розуміють, що не всі ті, що голосують на даного кандидата належать до той партії, що той кандидат належить і при тім ніколи не казав, що Комуністична Партія має поверх дві тисячі членів, бо П кандидат дістає тільки голосів під час останніх виборів, або що Независима Партія Праці має чотири тисячі членів, бо П кандидат Гупс дістає тільки голосів. Ніхто не каже й не може сказати, що всі Українці в північному Вінніпегу є комуністи, і пані про це переконано знають, бо коли-б так було, тоді не було-б між тутешніми Українцями українських нагачів, торговельно-промислових агентів. Вони самі є найкращим доказом, що не всі Українці є комуністами.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ УКР. ТОВАРИСТІВ.

Що-б аюксь вийти з своїм плямом перед людєм, скликано буди-то конференцію представників різних українських товариств, браць і політичних клубів. Для того використано декілька одиниць з українських товариств, що зовсім щиро дунали про яєсь порозуміння в справі виборів. На конференцію запрошено і українські робітничі організації.

В запрошеннях, що їх доручено день перед конференцією, сказано було, що кожна з запрошених організацій може вислати двох делегатів а часопинок по одному. На конференції мали бути присутні тільки уповноважені делегати. Тимчасом на са-

мій конференції, що відбувалася в Народному Домі, зібралася чут не повна сая людєв, переважно членів Народного Дому, а делегатами за деякі організації стали себе назначувати там таки в саяі присутні поодинокі люде, бо виявилось, що уповноважених делегатів від тих організацій не було. Всі часопинок прислали по одному представникові, а "Український Голос" два. Ніхто з делегатів, за винятком представників робітничих організацій, що гуртуються в Укр. Роб. Домі, не мав ніякої посвідки ані доказу, що його хтось вибрав чи назначив на конференцію. Але це не перешкодило патріотичній машині почати свою роботу.

ВИКЛЮЧЕННЯ ЗАПРОШЕНИХ І УПОВНОВАЖЕНИХ ДЕЛЕГАТІВ.

Після вступних заміток голови комітету, що скликав конференцію, на внесок Свистуна вирішено виключити з конференції чотирох делегатів від запрошених українських робітничих товариств з Іст Килдонав, хоч це не був одобрений список тих делегатів, що мали-б право брати участь в конференції і голосувати. Над внеском Свистуна голосували й такі, що зовсім не мали ніякого права голосувати. Відтак вирішено, що всі проци внесені на список уважаються делегатами, хоч наприклад, адвокат Дик пару разів заявляв, що він не є делегатом від жадної організації.

Для кожного, що був там присутний, було ясно, що це не є дійсно конференція представників різних українських організацій, тільки штучно й напильку створена шопка. Отіх так званих делегатів не вибирало членство ні-одної організації і не давало їм уповноваження займатися так або інше становище в справі виборів. Навіть далеко не всі ті, що там були, були призначені зарядями своїх організацій. Цего не можна було зробити за один день.

ПРОТЕСТ ДЕЛЕГАТІВ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Проти цієї шопки запротестували делегати організацій, що гуртуються в обох Українських Робітничих Домах. Вони заявили, що не мають нічого проти того, що є присутні люде поза делегатами, але чому про це не повідомлено робітничих членів в Укр. Роб. Домі, Інституті Просвіти і Читальні Просвіти, чому їм сказано, що на конференцію поза делегатами ніхто не буде допущений. Вони за тим, щоб як найширший загал українського робітництва, що найменше того, що організоване по різних товариствах, рішав про таку важливу для них справу. Вони протестують проти виключення уповноважених делегатів запрошених робітничих організацій, а одобрення буди-то представників зовсім не існуючих організацій, таких як якийсь Гоголанський Комітет, Консервативний Клуб то-що.

Уважаючи що патріотичну шопку насміхом-глумом над українськими робітниками північного Вінніпегу, делегати від робітничих організацій з Укр. Роб. Дому відказалися брати в ній участь і всі вийшли з саяі.

НОМІНАЦІЯ КАНДИДАТІВ.

Коли вийшли делегати організацій, що гуртуються в Укр. Роб. Домах, тоді вже порозважувалися язики проти робітників і комуністів. Говорили панські агенти, що мусять доказати своїм панам, що українське робітництво північного Вінніпегу покірний народ, що проти панів капіталістів лихого слова не скаже, хоч йому кілки на голові теши. А щоб це доказати, вирішили поставити свого кандидата проти т. М. Поповича.

Цим поставленим ними кандидатом є адвокат Д. Якиміщак, вибраний під час останніх манітобських виборів фармерським голосами послом до провінційального парламенту, що завжди в тому парламенті виступав проти всіх пропозицій і законопроектів робітничих послів, що були роблені в інтересах робітничої класи, а тим самим і в інтересі робітників Вінніпегу. Його наймовірніо дурним виступам проти робітництва в провінційальному парламенті дивувалися навіть неробітничі послі. Такого кандидата висунули українські "пані" проти українського робітничого комуністичного кандидата.

З думкою про те, що Якиміщак ставить тільки для того, щоб не допустити Поповича до вибору, ніхто не крився. Наоборот, на другий день в англійській газеті "Winnipeg Tribune" подана подібна заява. Вони всі знають, що про вибір їхнього кандидата не може бути й мови, але сповняють свій "патріотичний обовязок".

Крім Якиміщака, поставлено ще й Б. Г. Комана, кандидата на адвермана до доповнених виборів, що відбуються для заповнення місця опорожненого А. А. Гупсом. Адвоката Арєнича номінувано кандидатом на шкільного троста, але він застеріг собі час до надумання.

КАНАДІСЬКА ПЕТЛЮРІВЩИНА.

Після вибору кандидатів панські "пані" завивали до боротьби проти комуністів і не затавали повбювання, що то буде тяжка боротьба, бо комуністи добре організовані а робітники не схотять панського протиробітничого кандидата пошарити. На це Свистун порадиш, щоб покликати на допомогу Поляків і Німців, розуміється не польських і німецьких робітників, тільки таких-же самих панських "панів". Вирішено, отже, вдатися в цій справі до Поляків і Німців. Чи не петлюрівщина в Канаді?

Все це заздальгидь було ухлянуване, бо "Укр. Голос", що друкувався в понеділок (того-ж дня конференція раду радил, але аж в ночі) а у вівторок вже був доручений почтєю читачам у Вінніпегу, помістив новинку про номінацію вище згаданих кандидатів. Все пішло як по маслі. Осталося тільки переконати українських робітників північного Вінніпегу, щоб вони повірили Свистунам, Бонівським, Кривецьким, Якиміщакам і їм подібним, що все те робиться для їхнього добра.

УКРАЇНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ВИРІШИТИ.

Усі ці пляні і вирішення українських панських агентів можуть мати значіння і бути потіхою на деякий час тільки для них самих. Саму-ж справу вирішить українське робітництво під час виборів. Це й буде однокое важне рішення. Панські агенти можуть обманювати себе своїми рішеннями, але не обманять українських робітників і робітниць північного Вінніпегу.

Вже там таки на самій тій конференції, так між делегатами як і між гостями, були чесні одиниць-робітники, що приглядаючися машині агентів і прислухаючися їхнім протиробітничим нападам, висловили відтак своє повне педволення. "Панам нам пхают, що ніколи нічого для нас доброго не зробив" — в голос заявив один з присутних і то не комуніст.

Ми віримо, що панські агенти дуже помиляються, коли думають, що українські робітники й робітничі північного Вінніпегу дадуть себе одурити і стануть агентам допомагати, щоб вони в панів заски й охляпів не втратили. Ми певні, що в день виборів українське робітництво північного Вінніпегу дасть панським агентам належну їм відповідь і науку.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одніюка газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Пам'ятай, що твоя газета від нікого не надіється помочі, лише від тебе. Тому при сядій передплату і сяділки зможеш на пресовий фонд, а цим сповниши свій найголовніший обовязок!

ЗРАЗОК "КУЛЬТУРИ" "УКР. ГОЛОСУ".

Всім відомо, що п. Д. Д. Лещинина на сторінках "Укр. Голосу" ч. 41 з 14. жовтня 1925 р. помістив був статтю п. н. "Мельничук і Шеремета" і що я написав відповідь на цю статтю, яка друкується по сьогодні на сторінках "Укр. Роб. Вістей". Щоби кіншево доказати неправдивість тверджень п. Д. Д. Лещинина, я написав відповідь обширну, на основі історичних документів і доказую свідомо брехню Д. Д. Лещинина не словами, а фактами. Для висвітлення такої важної справи, за малою однію статтю. На одну статтю може дозволити собі тільки той, хто порожнини, на нічому не опертими словами, роскидає на правую й ліву, як колись петлюрівці своїми гривнями.

Однак не втерпів "Український Голос" до кінця моєї відповіді. Видко, що весті полекіку в чесний і культурний спосіб він не може, коли не дїждавши кінця, накидається на мене в останньому числі з 11. листопада просто вичаю, простацькою лайкою. В статті на редакційній сторони, "Укр. Голос" під наголовком "Хуліганство", не тільки повторює брехню Д. Д. Лещинина, але приписує мені це, чим самим воює. Та цим він тільки виставив сам собі свідомість культурної нездорівости. Я переконаний, що навіть в найнищій бруківній пресі світа, з якою ніхто поважно не рахується, не знайдеться ніколи такого грубого і простацького способу писання, як в "Укр. Голосі" ч. 45, з 11. листопада. Тисячі читачів мають змогу від тижнів читати мою відповідь Д. Д. Лещинини на сторінках "Укр. Роб. Вістей" і ніхто не скаже, що тон моєї відповіді такий простацький і хуліганський, як остання стаття в "Укр. Голосі". Я спокійно, в імя правди, опрокидаю фактами кожну брехню Д. Д. Лещинина, звичайно покликуюсь на джерело, подаю дані, назви місцевостей і імена людєв, які можуть potwierдити мої слова і ані в одному місці не накидаюся ані на Д. Д. Лещинина, ані на "Укр. Голос" з такою низькою й базарною лайкою, як це робить в останньому числі "Укр. Голос" проти мене. Люде, які живуть довше в Канаді, цілком не дивуються такому способу полеміки, але для мене, чоловіка, що вперше в життю зустрічається з такими брудними нападами друкованими на сторінках періодичної газети, що є органом українського національного табору в Канаді, таки дивно. Читав я і читаю пресу різних народів, як Німців, Чехів, Поляків, Росіян-емігрантів і ин., так американську, як і європейську, але таких "перлинь" вулячючої слюветности, як в "У.Г." я не зустрічав ніде. А там-же теж ведуться полеміки, ведуться спори над ріжними питаннями, боряться проти себе ріжні противники, але ніколи ця боротьба не виходить поза границі людської приличности. І коли українські націоналісти в Канаді не мають вже між собою людєв, які могли-б звернути редакції свого органу увагу на культурніший спосіб писання, тоді дуже біди ті націоналісти. Як не як, а "Укр. Голос" виходить таки на українській мові і претендує на виховувача українського народу.

Як-що "Укр. Голосові" залежить на тому, аби цілковито висвітлити спірне питання про Мельничука і Шеремету, то він повинен вислухати перш усе-го мої виводи, а тоді дати місце на своїх сторінках п. Д. Д. Лещинини. Хай він теж опрокине кожний мій факт так, як я опрокидаю його слова. Але робити так, як "Укр. Голос", що не вислухавши моєї відповіді, накидається в брудний спосіб на мене, є цілком по методі той сьварливої баби-переплупки, що ніколи не дозволить вислухати людину і своїм то-рохкотінням перериває найпокірніші докази. Чи можна з такими людьми полекікувати? З людьми, які не мають елементарних понять про культурну полеміку? З людьми, яким до-казуєш неправду, а вони ніби не бачать цих доказів? В своїй відповіді я ще не дійшов до того, чи Мельничук і Шеремета сповідалися чи ні, чи села в мої драмі правди, чи ні, чи Мельничук сивав перед розстрілом "Інтернаціонал" чи ні, але доказав я на основі документів, що Мельничук і Шеремета йшли на повстання, а не утікали з України, доказав, що вони були комуністами ще на Україні, а рідна сестра Мельничука, яка без сумніву тисяч разів краще поінформована про життя і боротьбу свого брата як "Укр. Голос", прилюдно заявила, що Мельничук і Шеремета йшли на повстання, а не в Чехословаччину на студії, що оба не сповідалися і не причащалися, що Мельничук таки сивав перед розстрілом "Інтернаціонал", що Мельничук був комуністом, що моя драма "Дванайцять" правдива і що писання Д. Д. Лещинина є великою зневагою для робітничо-селянських героїв. Однак для "Укр. Голосу" ніби не існує всіх цих доказів. Та на світі не тільки один "Укр. Голос". Є тисячі людєв, які читають все і цікавляться цєю справою і певно самі зможуть найкраще оцінити, по чийому боці правда: чи по того, що без одного факту накидається в простацький спосіб, чи по того, хто спокійно, без базарної лайки підтверджує кожний вивід фактом, датою, свідками, голосами ріжної преси і місцевостями?

В числі з 11. листопада "У. Голос" в нахабний спосіб приписує мені, що я відповідаю "в ріжних псевдонімих та анонімих статтях, замітках і дописах так в "УРВістях", як і в "Робітничі" та "Фармерському Життю". Значачо, що це підла брехня. Анонімами я ніколи не воював і не воюю і маю в руках такі сильні аргументи, що аноніми тут при нічому. Якщо-ж бути в "Укр. Роб. Вістях" дописи про п. Д. Д. Лещинина, то під ними були підписи. Не треба приписувати другому своїх власних прикмет.

Раджу "Укр. Голосові" не нервуватися, а почекаати на дальші мої докази і як-що вони будуть сумнівні для редакції "Укр. Голосу", я готовий на прилюдному суді підтвердити їх документами. А свій некультурний, лайливий і крайно по-стацький спосіб писання хай залишить "Укр. Голос", бо це сором для українського націоналізму в Канаді. Істнує-ж якась журналістична етика і газета — йде в світ.

М. Грчан.

99.8% у третьому — 104.8% і в четвертому — 120.4% — в середньому заробітня плата робітників по всій українській промисловості збільшилася на 17%. В червоних карбованцях середня заробітня плата на одного робітника становила 41 карб. 31 коп.

Це помітне збільшення заробітньої плати по всій гадузі промисловості пояснюється головню загрузкою робочого дня, устаткуванням підприємств та переходом на акордну систему оплати.

Загалний підйом української промисловості у майбутньому господарчому році на 76% проти 1924 — 25 року, в звязку з урожаєм, дає змогу накреслити в основному дальші шляхи зросту виробу і заробітньої плати на наступний рік.

На думку Вищої Ради Народного Господарства у 1925 — 26 році виробка на одного робітника повинна збільшитися при максимальному використанні технічного устаткування підприємств, при підвищенні, там де це можливо, норм виробки, — на 76% проти 1924 — 25 року, з'окрема по загально-союзних трестах на 73%, а по республіканських на 80%.

Для того, щоб українська промисловість могла виконати виробничу програму, треба буде збільшити кількість робітників до 321 тисяч осіб, при тому нових робітників потрібно кодо 80 тисяч, себ-то на 31% проти бїжучого року.

Продуктивність праці на гадуку Вищої Ради Народного Господарства при механізації деяких робіт та збільшенню норм виробки, там де це можливо, підвищиться на 34% по всій українській промисловості, з'окрема по загально-союзних трестах на 35.7%, а по республіканських на 28.7%.

Одночасно гадають збільшити заробітню плату всіх робітників, по попередніх підрахунках, на 26% в середньому.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

В суботу, 3-го вересня, в театрі державної опери в Харкові відбулося урочисте святкування відкриття сезону першої української державної опери. На свято зібралася численна публіка, представники уряду, професійних та громадських організацій, а також закордонних консульств.

Зібрання відкрив представник Народного Комісаріату і годовою оргкомісії в справі утворення української опери т. Солодуб. Змалювавши етапи розвитку укр. пісній й музичних твор. Солодуб побачив музику тов. Солодуб ошаче, що надав опера працювала на користь робітничо-селянських мас, бо в їх державі української музики, як і музики інших національностей, забезпечена повна свобода і підтримка розвитку.

Представник агітпропу ЦК. К.П.(б.)У. т. Озерський, вітаючи відкриття опери, висловив надію, що надалі вона виробить справжній робітничо-селянський репертуар, до утворення якого радянський уряд підготував ґрунт.

Від спілки Робітнич вітав тов. Грудина, від українських комунізаторів та літератів т. Коцицький і від робітників Х.П.З. тов. Новіков.

Далі директором опери тов. Каргальським було зачитано низку привітальних телеграм від артистів московського Великого театру, "Березія", режисера Ляницького, театру ім. Т. Шевченка та інших.

Оркестрою під керівництвом диригента Л. Штейнберга було виконано "Інтернаціонал" а хором — "Заповіт". Після цього відбулася вистава.

Трівке тільки те в революції, що завойовано масами пролетаріату.

Ленін.

Ленін — це втілення марксизму в дії.

Радек.

Карл Маркс обернув соціалізм із утопії в науку. Ленін повернув цю науку в дію.

Д. Дюпуа.

ЗАРОБІТНЯ ПЛАТА І ПРОДУКТИВНІСТЬ В УКР. ПРОМИСЛОВІСТІ.

Заробітня плата виплачується вже робітникам на Україні завжди на час і немає більше на це нарікань, як це було колись. Продуктивність і заробітня плата все зростають.

Виробка на одного робітника в бїжучому році йшла таким темпом: коли прийняти перший квартал за 100, то ми одержимо в другому кварталі — 115%, в третьому — 122%, а в четвертому — 121% (що

пояснюється відпусками робітників).

Взагалі середня виробка на одного робітника в бїжучому році збільшилася на 40% проти 1923—24 року по всій українській промисловості, (по методу підрахунку проф. Струмінана).

Одночасно за ростом виробки відбувався зріст заробітньої плати, а саме — за цей самий термін у другому кварталі —